

niki, mora pač vsakteri pritegniti, da sta samo dva voleča razdelka za Vrhniško občino očitno pregrešenje proti §. 13. obč. vol. reda.

Postojnska občina, ki obsega razen trga le še 6 družih vasi, skupaj 381 hiš, in 3176 duš, ima tri voleče razdelke.

Naj bo odboru zdaj dovoljeno, razložiti nasledke, ki nastajajo iz nepravilne uravnave volečih razdelkov na Vrhnikih zastran volilne pravice.

Vrhniški trg z 2 volečima razdelkoma ima zdaj volilcev, ki davek plačujejo 147
tacih, ki brez ozira na davek volijo 9
skupaj 156

Med temi je tacih, ki menj ko 10 gld. davka plačujejo 102

Volilcev, ki vsaj 10 gld. plačujejo, ali ki smejo brez ozira na davek voliti, je tedaj samo 54

Postojnski trg, ko bi imel samo 2 voleča razdelka, bi imel volilcev, ki davek plačujejo 156
tacih, ki brez davka volijo 29
skupaj 185

Med temi je tacih, ki menj ko 10 gld. davka plačujejo, samo 89

Volilcev, ki vsaj 10 gld. davka plačujejo, je teh, ki brez ozira na davek volijo 29
tedaj skupaj 96

Iz tega je razvidno, da ko bi se na enaki podlagi volilo na pr. v obeh trgih po dveh volečih razdelkih, imela bi volilcev Postojna 185
Vrhnika 156
tedaj Postojna 29

volilcev več;
ali, ko bi se v obeh trgih volilo po treh volečih razdelkih, to je tako, da bi le taki volili, ki plačujejo vsaj 10 gld. davka, ali ki brez obzira na davek volijo, imela bi volilcev Postojna 96
Vrhnika 54
tedaj spet Postojna 42

volilcev več;
na tej podlagi pa, kakor se je zdaj volilo, imela je volilcev Vrhnika 156
Postojna 96
tedaj Vrhnika 60
volilcev več.

G. Mulej je dobil pri tej volitvi glasov:
Vrhniških 126
Postojnskih 19
Ložkih 5
skupaj 150

Ko bi bil pa Vrhniški trg volil po treh volečih razdelkih, ne bi bil g. Mulej mogel dobiti več glasov, ko Vrhniških 54
Postojnskih 19
Ložkih 5
skupaj 78

Tedaj bi bilo že Postojnskih volilcev, katerih je po odbitih 96
proti njemu stalo 19
77

Razen tega od omenjenih 54 vrhniških volilcev, ki bi bili lahko za g. Muleja glasovali, faktično ni zanj glasovalo 18 volilcev, kateri bi se morali odšteti. Tako bi mu od njegovih mogočih 78
glasov odbitih 18
še ostalo 60

proti Postojnskim 77 glasovom; brez ozira na Ložke volilce, katerih je 66 in od teh samo 5 za g. Muleja.

Očitno je tedaj, da g. Mulej pri tej volitvi ne bi bil nikdar večine glasov zadobil, ko bi bili voleči razdelki Vrhniške občine po postavi, t. j. po §. 13. obč. vol. reda narejeni, ter da ima on svoj vspeli le tej nepravilnosti zahvaliti.

Manjšina odbora je bila sicer te misli, da ima o tem, koliko volečih razdelkov se naredi, samo politiška gosposka sporazumno z občinskim odborom odločevati, ter da je to, kar ta dva določita, tudi za deželni zbor vezalno.

Ali tej misli, opiraje se na §. 53. dež. vol. reda, večina nikakor ni mogla pritrđiti, ker se je trdno držala načela, da to, kar je proti jasni postavi, ne sme obstanka imeti; da je sveta dolžnost deželnemu zboru, nad tem čuti, da se volitve za deželni zbor na postavni podlagi vrše; da naj o tem, kdo ima pravico voliti in kdo ne, le postava odločuje, ne pa samovoljna politiških gosposk, in da se mora deželni zbor skrbno zavarovati pred nevarnostjo, da bi politiški uradi, znemar pustivši postavo, po svojem domiselku uravnavali volilne pravice.

Pa tudi doslednost zahteva od deželnega zbora, da letos ne odločuje drugače nego lani. Ako je lani za potrebno spoznal volitev zavreči, ker ni bila po postavi, letos ne more drugače ravnati, ako noče, da bi mu g. Obreza po pravici očital, da mu je krivico storil.

Sicer je pa jako želeli, da bi se nepravilnost, ki zdaj že v drugo to volitev zavira, in krivica, ki se dela po njej Postojnskim volilcem, odpravila, bodi si s tem, da se tudi pri Vrhniški občini naredi trije voleči razdelki, kot je v Postojni, bodisi s tem, da se Postojničanom privoli, da bodo po volilskem imeniku po §§. 17. in 21. obč. vol. reda narejenem voliti smeli, kakor jim je bilo že za drugi deželni zbor privoljeno. Odbor je po večini sklenil, razo-

deti to željo tudi vladi, kateri mora sami na tem ležeče biti, da dobe Postojna, Vrhnika in Lož pred ko mogoče svojega postavnega zastopnika v dež. zboru.

Odbor tedaj svetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Volitev gospoda Muleja za Postojno, Vrhniko in Lož se ne potrjuje.

2. Vis. c. k. deželni vladi se izrekuje želja, da bi blagovolila zastran

Postojne in Vrhnike z-enačiti podlogo, po kateri se ravna število volilcev za deželni zbor.

4. seja deželnega goriškega zbora 3. sept.

(Konec.)

Zarad važnosti te stvari priobčimo tukaj nekoliko okrajšan načrt postave, kakor ga je nasvetoval odsek:

I. Skladovnih (konkurencijalnih) cest je 30 (v načrtu so posebno imenovane).

II. Vse druge nedržavne ceste in poti so občinske.

III. Občine, ki bodo vzdrževale skladovne ceste so vmejene v 13 skladovnih okrajev (regionov), in sicer obsega vsak tak okraj vse davkarske občine dotičnega sedanjega sodniškega okraja.

IV. Za vse skladovne ceste enega okraja se ustanovi en sam cestni odbor, ki se voli v glavnem kraju dotičnega okraja.

V. Vse občine enega okraja morajo skladati po primeri izravnih davkov za vse skladovne ceste, ki so med mejami tistega okraja.

VI. Cestni odbor sme popraviti primero, po kateri bodo morale občine skladati. Vsakemu vdeležencu je na voljo dano, pritožiti se proti odborovim sklepom v 14. dneh, potem ko se razglasijo, na deželni odbor, ki sodi na zadnji stopnji.

VII. Pomoči iz deželnega zaloge za zidanje in vzdrževanje skladovnih cest ne bodo nikdar presegle tretjino skupnega dotičnega stroška, in se bodo dovoljevale le takim okrajem, ki donasajo v ta namen vsaj 12 odstotno doklado k izravnim davkom.

VIII. Za vsako tako pomoč je treba dovoljenja deželnega zbora.

IX. Ako bi se dokazala potreba, da se popravijo nagloma poškodovanja, ki so nepredvidoma nastale, sme predplačati deželni odbor cestnim odborom potrebne zneske, ki naj se bodo šteli, kakor da bi se bili posodili, dokler ne določi drugače deželni zbor.

X. Hitro, ko se ustanove cestni odbori, izročé se jim sedanji cestni zalogi.

XI. Razveljavijo se tiste določbe postave od dne 29. aprila 1864, ki se ne vjemajo z določbami te nove postave.

XII. Ta postava zadobi veljavo tisti dan, ko se razglasi.

Sporočevalec razklada v obširnem sporočilu načela, ki so vodila odsek, ko je načrt deželnega odbora pretresal in sestavljal novo cestno postavo.

Sredi poročila pa začnejo v stolni cerkvi (stolp se drži zbornice) tako na moč zvoniti, da bralec samega sebe ne sliši. Preneha in nastavlja naj se volita med tem odseka, kar se tudi zgodi. V odsek za postavo o združevanju občin so izvoljeni: Winkler, Černe, dr. Deperis, Dottori, Gorjup, dr. Pajer, Pagliaruzzi; v odsek za preuredbo zemljiščnih bukev: Gorjup, Winkler, Visini, Candussi, dr. Tonkli.

Nadaljevaje sporočilo o cestni postavi, omeni dr. Deperis, da mitnica na ne državni cesti dornberški še ni odpravljena, dasiravno se ta zadeva že od leta 1862 razpravlja in da si je dež. odbor že Bog vé koliko krat ponagil dotične oblasti, naj jo rešijo. Tudi se pritožuje, da vlada noče spoznati ceste do pristaniša Rozega (Porto Rosega) za državno, da si je ta cesta za kupčijo posebno važna, ker veže južno železnico z morskim pristanišem, kjer ima erar svoje colnije, zdravniške hiše in kasarne, in kjer pobira posebno cestnino.

Sklene, naj deželni zbor potrdi načrt nove cestne postave, — naj izreče vladi, da obžaluje (deplora) kesnost c. k. oblastnij, katere bi bile morale odpraviti mitnico na nedržavni cesti Dornberški, — naj naroči deželnemu odboru, da naznani ta sklep ministerstvu notranjih opravil in ponagli zaželeno rešitev te zadeve in da učini (odbor) pri omenjenem ministerstvu vse kar je treba, da prevzame erar vzdrževanje ceste do pristaniša Rozega. Ker se nikdo ne oglasi za glavni razgovor, (generaldebatte) here sporočevalec posamezne točke.

Pri prvem stavku cestne postave nasvetuje Rosmann, naj bo tudi cesta ki drži od Bovca čez Sočo v Trento skladovna.

Podpirata ga Winkler in Pagliaruzzi.

Deperis pa odmeta ta nasvet s tem, da cesta, ktera se priporoča, ni tolike važnosti, da bi se morala izreči za skladovno; koristi naj več ces. erarju, ker drži v ces. hoste, naj bo tedaj tudi erarju skrb, da si jo vzdržuje.

Pri glasovanji pade predlog Rosmannov. — Ko pride poročevalec do ceste, ki naj bi se zidala iz Plavi v Brde se oglasi poslanec Gorjup, opazivši, da ta cesta je zares važna in potrebna in da je tedaj popolnoma zadovoljen, da bo skladovna.

Gledé pa, da se nahaja v načrtu samo ta cesta v celem kanalskem okraju med skladovnimi, in ker bi koristila le bližnjim občinam, s katerimi je v dotiki, zdi se mu primerno in pravično, naj se sprejme med skladovne tudi cesta od Kanala do Čepovana. Po tem takem bi se tudi za kanalske gorjane, ki ne bodo nikdar rabili ceste od Plavi v Brde, nekoliko preskrbelo, — in zalagali se bodo stroški bolj vzajemno.

Dr. Tonkli: Cesta od Plavi v Brde je skoraj neobhodno potrebna; dohajali bodo po njej Tominci, Bovčani, Cerkljani in Korošci po naj krajši poti v Brde kupavati sladke rebule. Sedaj se morajo v ta namen čez Gorrico voziti, kar jim pobira veliko več časa in denarja. Sicer so pa razlogi predgovornika popolnoma resnični; priporoča, naj se tedaj sprejme Gorjupov nasvet.

Deperis omeni, da cesta, ktero nasvetuje Gorjup, je bila zapopadna v načrtu deželnega odbora, da so pa vse občine, katere bi imela vezati, proti njej protestovale.

